

ABSTRAKT

Práce se zabývá průběhem literární kariéry a podobami díla Lenky Procházkové, spisovatelky, jež do neoficiální literatury vstoupila koncem sedmdesátých let a je literárně činná do dnešních dnů.

V *Úvodu* jsou představeny důvody, které nás vedou k zájmu o Lenku Procházkovou; dále jsou zde formulovány základní cíle, které práce sleduje. V části nazvané *Východiska zkoumání* jsou uvedeny hypotézy, s nimiž přistupujeme k následujícím rozborům, a jejichž platnost má práce podpořit. V části *Zdroje informací* jsou představeny prameny, které využíváme – prameny již zpracované (literární přehledy, slovníky a studie) i zdroje dosud nevyužité, resp. nezpracované (archivní materiály, vzpomínky pamětníků apod.).

V kapitole nazvané *Životní okolnosti provázející a spoluurčující literární kariéru Lenky Procházkové* představujeme podrobnou spisovatelčinu biografii. Důraz je kladen na dětství, které autorka prožila v Olomouci a v odloučení od rodičů, a především pak na studentská léta (základní až vysokoškolská studia) již strávená v Praze. Formativní léta prožila budoucí autorka po boku inspirativní babičky, maminky, ale hlavně otce – spisovatele Jana Procházky, k němuž od útlého dětství vzhlížela, a jenž ji v životě i psaní ovlivnil nejvíce. Období dospívání jsme věnovali přiměřeně (tj. v tomto případě hodně) prostoru, neboť je průkazné, že vstřebávané podněty se staly součástí její spisovatelské přípravy. Také se ukázalo podnětné zpracovat pečlivě vstřebávané literární vlivy v průběhu dospívání; proto uvádíme podrobnou literární biografii sester Procházkových, hlavně Lenčiny.

Podrobně pak – v rámci podkapitoly *Literární začátky, první práce, způsob psaní* a také kapitoly *Dílo Lenky Procházkové v sedmdesátých a osmdesátých letech (soukromá rukopisná edice NPD)* – mapujeme uceleně období, o kterém není v oficiálních pramenech mnoho informací, a které je přitom z hlediska autorčiny tvorby klíčové. Je to období od začátku sedmdesátých let do začátku osmdesátých let, kdy autorka, často v návaznosti či pod bezprostředním vlivem tatínka, pracuje na svých juveniliích, z nichž některé později vydává v edici NPD, jiné zůstaly dodnes v rukopisech.

Signifikantnost prvních prací spatřujeme jednak v tom, že v nich poznáváme tvůrčí autorku, jež se nebojí ani tabuizovaných témat (porod, emigrace, mimomanželské vztahy, svobodné mateřství, otevřené líčení sexuálních scén), ani ne zcela tradičních žánrů (absurdní modelové povídky) či netradičních forem vyprávění (vyprávění perspektivou kojence apod.). S překvapením také zjišťujeme, že v juveniliích je tematicky obsaženo vše, k čemu se autorka v průběhu let vrací a co dále rozpracovává. Již v prvních pracích tak nacházíme biblické aluze, biblické téma bylo přitom rozpracováno v románu *Beránek*, či odkazy na historii a (novodobé) hrdiny. Osobnost Jana Palacha je zmiňována průběžně v povídkách první tvůrčí etapy, právě Palachově osobnosti a činu se věnuje autorka i ve svém zatím posledním románu *Slunce v úplňku*. Z důvodů výše nastíněných jsme se rozhodli věnovat první tvůrčí etapě Procházkové (etapě před vstupem do již fungujících samizdatových struktur) tak velký prostor.

V druhé části práce, v kapitolách *Literární dílo Lenky Procházkové* pak analyzujeme všechna prozaická díla Lenky Procházkové od sedmdesátých let až po současnost - z hlediska jejich vzájemného vztahu a vzájemné provázanosti i z hlediska dobového kontextu. Pozornost je zaměřena zejména na drobnou prózu Procházkové. Odhalujeme hlavní rysy její prózy, z nichž pozornost poutá především silná autobiografičnost s intimními náměty v první etapě tvorby, i autorčiny snahy po objektivizaci a zájem o osobnosti vzdálené i nedávné historie (Ježíš, Palach, Havel, Jan Masaryk atd.) v etapě druhé. Nastíněna je změna, kterou dílo Procházkové prošlo ve dvou oddělených tvůrčích obdobích (v předrevolučním, tj. sedmdesátá a osmdesátá léta, a v porevolučním, tj. léta devadesátá a poslední desetiletí nového tisíciletí).

Autorka je literárně velmi plodná a její tvorba žánrově různorodá. S ohledem na rozsah práce jsme se omezili zejména na autorčinu prozaickou a publicistickou činnost. Vedle ní se Procházková již od sedmdesátých let minulého století paralelně věnuje i tvorbě filmové (píše filmové povídky, filmové a televizní scénáře), dramatické (několik divadelních her) a rozhlasové (rozhlasové hry). Na rozdíl od podrobně popsané prozaické tvorby jsou jednotlivé hry a scénáře zmíněny a rámcově představeny v předposlední a poslední kapitole práce, nazvané příznačně *Televizní a filmové scénáře. Divadelní a rozhlasové hry*. S ohledem na rozsah práce jsme se omezili toliko na rámcové časové zařazení, případně na žánrové, tematické a obsahové představení prací. Hledali jsme i souvislosti se spisovatelčinou prozaickou tvorbou, neboť pro autorku je typické, že jedno dílo rozpracovává do několika žánrů – výchozím textem bývá povídka či román, následně dílo dramaturguje či inscenuje (např. *O babě hladové, Pan ministr, Beránek, O velkém básníkovi*; poslední součástí hry *Navštívení*), ovšem není to pravidlo. Nacházíme u ní (byť spíše ojediněle) i postup opačný, tedy že původní scénář či hru přepracovává do prozaické podoby (např. Alexandr Veliký – původně filmový scénář, poté román, poté divadelní hra, poté televizní hra, poté rozhlasová hra, z nichž pouze poslední byla realizována).

Součástí většiny kapitol jsou také shrnutí dosavadních poznatků, často ve vztahu k původně formulovaným hypotézám.